

GRUPA WIEKOWA | PRZEDSZKOLE
AUTORKA | MICHALINA DRYGASIEWICZ

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA **SCENARIUSZ LEKCJI DO FILMU**

„Basia 2”

Polska 2019, 45 min

reżyseria: Marcin Wasilewski, Łukasz Kacprowicz

scenariusz: Szymon Jachimek, Zofia Stanecka, Marcin Wasilewski, Marcin Graj

główni animatorzy: Tomasz Wyrąbkiewicz, Ewa Najda

muzyka: Michał Jacaszek

montaż: Tomasz Halski

produkcja: Grupa Smacznego

TEMAT LEKCJI

Prawda czy fikcja? Opowiadamy sobie historię

CZAS TRWANIA LEKCJI | 2 x 45 min

CELE LEKCJI

Podczas lekcji uczennica/uczeń:

- uczy się nowych pojęć,
- poszerza zasób słów,
- rozwija wyobraźnię,
- odróżnia świat rzeczywisty od świata fikcyjnego,
- udziela krótkich odpowiedzi,
- buduje zdania złożone,
- bierze udział w zadaniach aktywizujących,
- wyciąga wnioski.

POWIĄZANIE Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ

Podczas lekcji uczennica/uczeń:

II.2 szanuje emocje swoje i innych osób;

II.8 zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, panuje nad nieprzyjemną emocją, np. podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji;

III.5 ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku;

III. 8 obdarza uwagę inne dzieci i osoby dorosłe;

IV.2 wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą języka mówionego, posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych, mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie, poprawnie wypowiada ciche i głośne dźwięki mowy, rozróżnia głoski na początku i końcu w wybranych prostych fonetycznie słowach;

IV.3 odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;

IV.5 odpowiada na pytania, opowiada o zdarzeniach z przedszkola, objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych, układa historyjki obrazkowe, recytuje wierszyki, układa i rozwiązuje zagadki;

IV.9 czyta obrazy, wyodrębnia i nazywa ich elementy, nazywa symbole i znaki znajdujące się w otoczeniu, wyjaśnia ich znaczenie;

IV.18 posługuje się pojęciami dotyczącymi zjawisk przyrodniczych, np. tęcza, deszcz, burza, opadanie liści z drzew, sezonowa wędrówka ptaków, kwitnienie drzew, zamarzanie wody, dotyczącymi życia zwierząt, roślin, ludzi w środowisku przyrodniczym, korzystania z dóbr przyrody, np. grzybów, owoców, ziół.

METODY I FORMY PRACY

Podczas lekcji nauczycielka/nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- rozmowa kierowana,
- burza mózgów,
- zagadki i łamigłówki,
- praca z obrazem,
- praca indywidualna i grupowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Podczas lekcji nauczycielka/nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- zielone i czerwone kartki papieru,
- zielona i czerwona chusta / zielone i czerwone kawałki materiału,
- piłka,
- wydrukowane załączniki dołączone do scenariusza lekcji,
- karty pracy.

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu zestawu filmów „Basia 2” w reżyserii Marcina Wasilewskiego i Łukasza Kacprowicza.

PRZEBIEG LEKCJI

WPROWADZENIE

Nauczycielka/nauczyciel przedstawia temat lekcji poprzez rozmowę z dziećmi o tym, czym jest prawda, a czym – fikcja. Używa języka prostego, zrozumiałego dla przedszkolaków.

„Prawda jest wtedy, gdy mówimy o tym, co istnieje, co się wydarzyło, co widzieliśmy”.

„Prawda jest wtedy, gdy nie wymyślamy, nie kłamiemy i nie zmieniamy niczego w opowiadanej historii”.

„Niektóre rzeczy są prawdziwe, a niektóre –wymyślone. Wymyślone historie to fikcja”.

„Fikcja to coś, co zostało wymyślone. Nie wydarzyło się naprawdę, ale możemy o tym opowiadać, rysować to, a nawet pokazywać w filmie”.

REALIZACJA TEMATU

Omówienie filmu

Zajęcia rozpoczynają się od rozmowy z dziećmi na temat obejrzanego filmu.

Pytania pomocnicze:

- Czy Basia istnieje naprawdę?
- Czy Basia jest prawdziwa, czy wymyślona?
- Czy Basia jest człowiekiem, czy postacią fikcyjną?
- Czy Basia jest narysowana, czy ulepiona z plasteliny?
- Czym jest Misiek Zdzisiek?
- Czy pluszaki potrafią mówić?
- Czy Basia jest bohaterką książek?
- Czy Basia jest bohaterką filmów?
- Czy w książkach i w filmach możemy znaleźć prawdziwe historie?
- Czy w książkach i w filmach przedstawiona jest fikcja?

Osoba prowadząca skupia się z dziećmi na poszukiwaniu prawdopodobnych wydarzeń w fikcyjnych historiach.

Zadaje pytania i prosi dzieci, by wykonywały gesty, jeśli utożsamiają swoje doświadczenia z doświadczeniami Basi.

- Basia czuła strach przed pierwszą lekcją baletu. Komu – tak jak Basi – zdarza się czuć strach przed nowymi sytuacjami? Podnieście rękę wysoko do góry.
- Kto – tak jak Basia – lubi chodzić do supermarketu, klaszcze głośno w dłonie.
- Mama odmówiła Basi kupna lalki. Kto – tak jak Basia – złości się, gdy nie może dostać tego, co chce, niech złapie się za nos!
- Kto – tak jak Basia – próbował już gotować coś z rodzicami, niech wysoko podskoczy.
- Kto – tak jak Basia – czasami się nudzi, niech złapie się za ucho.

Podsumowanie ćwiczenia:

Filmy łączą fikcję oraz wydarzenia, które mogą wydarzyć się naprawdę. Ważne jest, by umieć je odróżniać i rozpoznawać.

Zabawa „Obserwuj i klaszcz”

Nauczycielka/nauczyciel prosi dzieci, by dokładnie się jej/mu przyjrzały, ponieważ będzie opowiadać o sobie. Za każdym razem, gdy osoba prowadząca mówi prawdę, dzieci klaszczą w dłonie, a kiedy nieprawdę – dzieci mają nie reagować.

Przykłady:

- Mam dziś na sobie spódnice.
- Mam dziś rozpuszczone włosy.
- Mam wesołą minę.
- Przyjechałam(-łem) do przedszkola na koniu, którego zostawiłam(-łem) na korytarzu.
- Siedzę na dywanie.
- Siedzę na latającym dywanie, itp.

Zabawa „Prawdziwe czy wymyślone?”

Osoba prowadząca rozdaje dzieciom zielone i czerwone kartki. Mówi, że za chwilę poda różne zdania: niektóre będą prawdziwe, a niektóre – wymyślone. Prosi dzieci, by podnosiły do góry zielone kartki, kiedy usłyszą prawdę, a czerwone kartki, gdy będzie opowiadać wymyślone historie.

Przykłady:

- Pies szczeka.
- Ryba jeździ na rowerze.
- Kubek jest do tego, by kroić nim jedzenie.
- Samochód jeździ.
- Samolot pływa, itp.

Zabawa „Możliwe i niemożliwe”

Osoba prowadząca kładzie na dywanie dwa kawałki materiału/dwie chusty w różnych kolorach (np. czerwonym i zielonym). Dzieli dzieci na dwa zespoły: jeden z nich siada wokół czerwonej chusty, drugi – wokół zielonej chusty. Osoba prowadząca wyjaśnia dzieciom, że zespół zielony to „zespół od spraw możliwych”, a zespół czerwony to „zespół od spraw niemożliwych”. Mówi, że będzie opowiadać początek historii, a dzieci mają wymyślić jej zakończenie/kontynuację. Zespół zielony opowiada zakończenie, które może wydarzyć się w świecie rzeczywistym. Zespół czerwony wymyśla zakończenie bajkowe.

Przykład:

Nauczycielka/nauczyciel: „Jesienią liście zmieniają kolory i...”

Zespół zielony: „...spadają z drzewa”.

Zespół czerwony: „...robią się słodkie jak cukierki”.

Zabawa „Detektywi fikcji”

Osoba prowadząca rozdaje *Kartę pracy nr 1* i *Kartę pracy nr 2*. Mówi dzieciom, że pokaże im dwa obrazki. Prosi dzieci, by wskazały na obrazkach to, co nie jest możliwe.

Odpowiedzi:

- 1: lizaki rosnące na drzewie, latający dom, człowiek z czterema rękami, fioletowa ośmiornica w piaskownicy, niebieski kot;
2: człowiek olbrzym, latający człowiek, robot spacerujący chodnikiem, pies prowadzący samochód, różowy trawnik.

W podsumowaniu zabawy osoba prowadząca zadaje dzieciom pytania:

Czy pokazane obrazy wyglądają jak obrazki narysowane przez dzieci, zdjęcia czy obrazy w galerii sztuki?

Czy wszystko, co wygląda jak zdjęcie, przedstawia prawdę?

Podsumowanie ćwiczenia:

Nie wszystkie obrazki, które wyglądają jak zdjęcia, przedstawiają prawdę.

Nie każdy obrazek, który wygląda jak prawdziwe zdjęcie, pokazuje coś, co naprawdę się wydarzyło. Czasem obrazek może wyglądać jak zdjęcie, ale przedstawia coś wymyślnego.

Co wygląda prawdziwiej?

Osoba prowadząca rozdaje karty pracy nr 3, nr 4 i nr 5.

Każdy załącznik to obiekt przedstawiony w dwóch formach: grafiki i wygenerowanego zdjęcia. Osoba prowadząca zachęca dzieci do dyskusji na temat tego, dlaczego obraz wyglądający jak zdjęcie wydaje się prawdziwszy niż obraz wyglądający jak ilustracja.

Podsumowanie ćwiczenia:

Zdjęcia często pokazują to, co jest w świecie rzeczywistym. Kiedy robimy zdjęcia, możemy zobaczyć na nich rzeczy takie, jakie są. Kiedy robimy zdjęcie, aparat lub telefon zapisuje obraz tego, co znajduje się przed obiektywem – na przykład ludzi, zwierzęta, rośliny czy miejsca. Dzięki zdjęciu możemy później zobaczyć, jak coś wyglądało w danym momencie. Trzeba jednak pamiętać, że nie każdy obrazek wyglądający jak zdjęcie jest prawdziwym zdjęciem! Ludzie i programy komputerowe potrafią tworzyć obrazki, które wyglądają jak fotografie, ale wcale nimi nie są. Tak naprawdę mogą być na nich wymyślone historie i nieprawdziwe rzeczy.

Burza mózgów „Fikcja wokół nas”

Osoba prowadząca prosi dzieci, aby wymieniły sytuacje, w których spotykają się z fikcją. Rozpoczyna zdanie: „Człowiek spotyka fikcję, gdy...”

W razie potrzeby naprowadza dzieci pytaniami:

- Czy fikcja pojawia się w filmach i w bajkach?
- A w książkach i w komiksach?
- Czy możemy spotkać ją w grach komputerowych?
- A w teatrze, w przedstawieniu lub podczas zabawy w udawanie?
- Czy fikcją może być wymyślona historia opowiedziana przez kogoś?

- Czy możemy stworzyć fikcję sami, np. poprzez rysowanie lub wymyślanie bohatera?

Podsumowanie ćwiczenia:

Fikcja jest częścią naszego codziennego życia. Spotykamy ją w bajkach, filmach, książkach, grach, teatrze, opowieściach i zabawie. Dzięki fikcji możemy wymyślać historie, postacie i całe niezwykle światy. Ważne jest jednak, żeby wiedzieć, kiedy mamy do czynienia z fikcją, a kiedy – z czymś, co wydarzyło się naprawdę.

Skąd wiemy, czy coś jest prawdą?

Osoba prowadząca w nawiązaniu do poprzedniego zadania przypomina, że z fikcją można spotkać się w książkach, filmach, telewizji, internecie, grach i podczas zabawy.

Pyta dzieci:

Co możemy zrobić, kiedy nie wiemy, czy coś jest prawdą, czy zostało wymyślone?

Pozwala dzieciom swobodnie podawać swoje pomysły. W razie potrzeby naprowadza je pytaniami:

- Czy możemy zapytać kogoś, kto prawdopodobnie zna odpowiedź?
- Czy możemy poprosić o pomoc rodziców, nauczyciela lub inną zaufaną osobę dorosłą?
- Czy możemy sprawdzić informację w książce?
- Czy możemy poszukać informacji razem z dorosłym?

Podkreśla, że nie musimy znać odpowiedzi na wszystkie pytania. Ważne jest, aby umieć powiedzieć: „Nie wiem” i poszukać pomocy.

Podsumowanie ćwiczenia:

Kiedy nie wiemy, czy coś jest prawdą czy fikcją, nie musimy zgadywać. Możemy zapytać zaufaną osobę dorosłą i razem poszukać odpowiedzi. Dzięki temu lepiej sprawdzimy, co jest prawdą, a co zostało wymyślone.

Osoba prowadząca zwraca się do dzieci:

Do kogo możecie zwrócić się z pytaniem, kiedy nie wiecie, czy informacja jest prawdziwa?

Dzieci mogą wymienić m.in. rodziców, nauczyciela, dziadków lub inną zaufaną osobę dorosłą.

PODSUMOWANIE TEMATU

Nauczycielka/nauczyciel siada z dziećmi na dywanie tak, aby utworzyć koło. Trzyma w rękach piłkę i wyjaśnia zasadę zabawy: mówi tylko ta osoba, która trzyma piłkę.

Osoba prowadząca rozpoczyna: mówi jedno zdanie o tym, czego ciekawego dowiedziała się podczas zajęć, a następnie rzuca piłkę do wybranego dziecka. Dziecko, które ją złapie, kończy zdanie:

„Dzisiaj dowiedziałam/dowiedziałem się, że...”

Po swojej wypowiedzi dziecko rzuca piłkę do kolejnej osoby.

Można naprowadzać dzieci pytaniami:

- Czy Basia jest postacią fikcyjną, czy prawdziwą dziewczynką?
- Czy mimo tego, że Basia jest wymyślona, możemy tak jak ona przeżywać różne przygody?
- Czy w filmach przedstawiona jest tylko fikcja?
- Czy w książkach przedstawiona jest tylko prawda?
- Czy każdy obrazek wyglądający jak zdjęcie przedstawia prawdę?
- Czy warto rozmawiać z dorosłymi o tym, co jest prawdą, a co nie?
- Czy fikcja to to, co zostało wymyślone?
- Czy zawsze łatwo jest rozpoznać, co jest prawdziwe?
- Czy ludzie i programy komputerowe potrafią robić obrazki wyglądające jak zdjęcia?
- Czy w internecie jest tylko prawda?
- Czy dorośli mogą nam pomóc sprawdzić, co jest prawdziwe?



Obraz wygenerowany za pomocą AI, pełniący funkcję edukacyjną.

Karta pracy nr 2

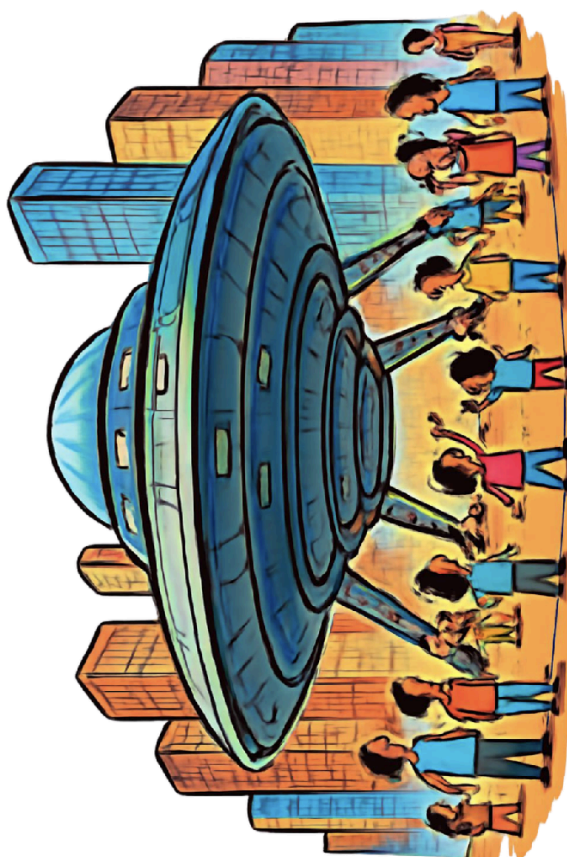


Obraz wygenerowany za pomocą AI, pełniący funkcję edukacyjną.

CC BY-NC-ND: uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nietworzenia utworów zależnych).

Karta pracy nr 3

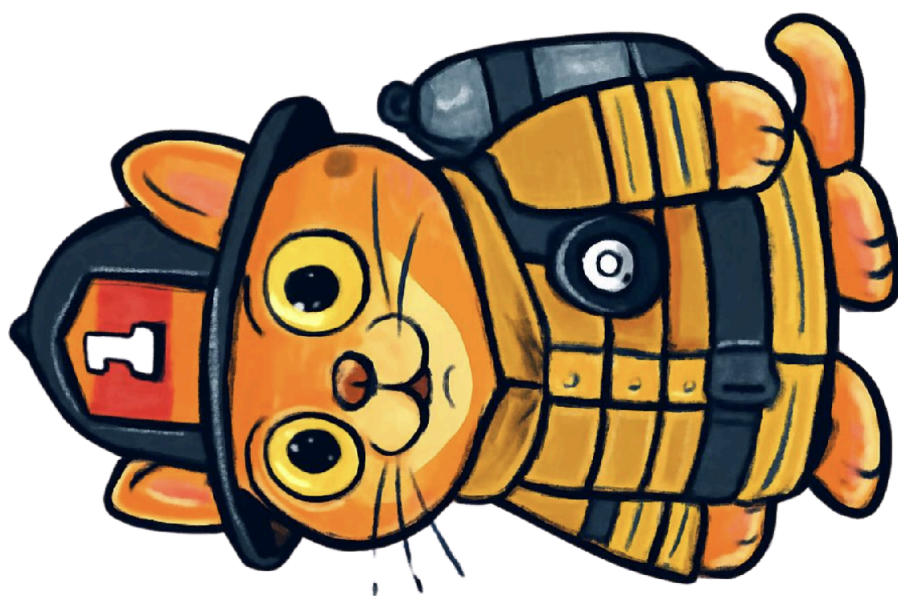


Obraz wygenerowany za pomocą AI, pełniący funkcję edukacyjną.

CC BY-NC-ND: uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nietworzenia utworów zależnych).

Karta pracy nr 4



Obraz wygenerowany za pomocą AI, pełniący funkcję edukacyjną.

Karta pracy nr 5



Obraz wygenerowany za pomocą AI, pełniący funkcję edukacyjną.